

وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

رهنمای معلم تعلیم و تربیهٔ اسلامی

صنف دوم

چاپ: ۱۳۹۳هـ. ش.

moe.curriculum@gmail.com

وزارت معارف

معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و
تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف تعلیمی و
تألیف کتب درسی

کتاب معلم
رهنمای تدریس تعلیم و تربیهٔ اسلامی
صنف دوم

سال چاپ: ۱۳۹۳ هـ ش

مؤلف

– فیضان الله زربخش عضو علمی ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

ایدیت

- محمد آصف کوچی

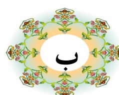
کمیتۀ دینی، سیاسی و فرهنگی

- مولوی عبدالوکیل عضو علمی ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

کمیتۀ نظارت

- دکتور اسدالله محقق معین انکشاف نصاب تعلیمی و تربیۀ معلم.
- دکتور شیر علی ظریفی مسؤول پروژۀ انکشاف نصاب تعلیمی.
- سرمؤلف عبدالظاهر گلستانی رئیس عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

کمپوز و دیزاین: فیض محمد فیاض و عنایت الله غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی

کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمان دی

دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو

د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو

ورسره عرب، ګوجر دي
پامېریان، نورستانیان

براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان

دا هیواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان

په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان

نوم د حق مودی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

پیام وزیر معارف

استادان و معلمان محترم،

تعلیم و تربیه اساس توسعه و انکشاف هر کشور را تشکیل می‌دهد و نصاب تعلیمی یکی از عناصر بنیادی تعلیم و تربیه می‌باشد که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه وضع می‌گردد، واضح است که انکشافات علمی و ضرورت‌های جامعه همواره در حال تَطَوُر می‌باشد؛ بناءً لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق مطابق ایجابات عصر و زمان انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتاب رهنمای معلم که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده و با تکیه بر میتودهای جدید تدریس، فعالیت‌ها و مواد معلوماتی نیز در آن اضافه شده است که یقیناً برای فعال نگاه داشتن شاگردان در عملیهٔ تدریس مفید و مؤثر می‌باشد.

امیدوارم محتویات این کتاب که با استفاده از روش‌های آموزش فعال تألیف و تدوین شده است، مورد استفادهٔ شما استادان عزیز قرار گیرد. با استفاده از فرصت از اولیای محترم شاگردان تقاضا بعمل می‌آید تا در تعلیم و تربیهٔ با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا به این وسیله اهداف و آروزهای نظام معارف بر آورده گردد و نتایج و دست آوردهای خوبی برای نسل جوان و کشور ما داشته باشد.

استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگ دارند.

وزارت معارف همواره تلاش می‌نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات و ارزشهای دین مبین اسلام، نیازمندی‌های جامعه و منافع ملی و وطندوستی با معیارهای جدید علمی ساینس و تکنالوژی انکشاف نماید.

به منظور نیل به این مأمول بزرگ ملی از تمام شخصیت‌های علمی، دانشمندان تعلیم و تربیهٔ کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائه نظریات و پیشنهادات رهنمودی و سودمند خویش مؤلفان ما را در بهبودبخشی بیشتر از پیش تألیف کتب درسی و رهنماهای معلمان یاری نمایند.

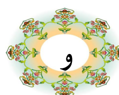
از همهٔ دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و نیز از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشورهای دوست که در تهیه و ترتیب نصاب تعلیمی جدید، طبع و توزیع کتب درسی و رهنماهای معلمان زمینه سازی و یا همکاری‌های مادی یا معنوی نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی نموده تداوم همکاری‌های شان را آرزو می‌نمایم.

و من الله التوفیق

فاروق «وردک»

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست

درس اول

عنوان: بناهای اسلامی

صفحه: ۱-۲

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- کلمه‌ها را درست تلفظ کرده بتوانند.
- با پنج بنای اسلام آشنای حاصل کنند.
- پنج بنای اسلام را از حفظ گفته بتوانند.
- به بناهای اسلامی علاقه مند گردند.
- پنج بنای اسلامی را به ترتیب نام گرفته بتوانند.
- به اندازه درک شان به اهمیت پنج بنای اسلامی پی ببرند.

دانش لازمی:

بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَالْحَجِّ وَصَوْمِ رَمَضَانَ. (بخاری ومسلم)

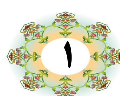
« اسلام روی پنج ستون بنا شده است: گواهی دادن به اینکه خدایی نیست به جز خدای یگانه واینکه محمدﷺ فرستادۀ خداست، اقامه نماز،پرداخت زکات، حج خانه کعبه و روزۀ رمضان.»

برماست که از همان ابتدا کودکان را با ارکان وستون‌های دین اسلام آشناسازیم، ستون‌های که ساختمان اسلام بر آنها استوار است وبدون آنها نه دینی وجود دارد ونه اسلامی.

ارائه مثال‌های ساده و کودکانه در تفهیم بناهای اسلام به شاگردان صنوف اول تاسوم بسیار مؤثر است، مثل تشبیه ساختمان اسلام به خیمه ای که پنج ستون داره، ستون وسط نمایانگر کلمه طیبه است که بدون آن اصلاً خیمه استوار نمی شود، چهار ستون دیگر که در زوایا قرار دارند هم بیانگر نماز، روزه، زکات وحج است که باسقوط هرکدام خیمه یک طرفه وکج می‌شود.

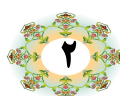
روش تدریس: خواندن به آواز بلند، تکرار، پرسش و پاسخ.

مواد ممد درسی: رهنمای معلم، تخته، تباشیر، چارت

جریان تدریس:

فعالیت‌های شاگردان	فعالیت‌های معلم	مدت تدریس به دقیقه
	معلم محترم بعد از سلام، احوال پرسی وتعارف باشاگردان خود را برای شاگردان معرفی کرده و سال تعلیمی جدید را برای آنها تبریک می‌گوید سپس در مورد کتاب صنف دوم تعلیم وتربیه اسلامی برای شاگردان تا اندازه معلومات می‌دهد و آنها را به یاد گیری مسایل دینی علاقه مند ساخته و تشویق می‌کند. سپس برای ایجاد انگیزه یکی از سوال‌های زیر را از آنها می‌پرسد مثلا: - کی می‌تواند بگوید که بناهای اسلام چنداست؟ - کی می‌تواند پنج بنای اسلام را نام بگیرد؟	**۵ دقیه**
	سپس عنوان درس اول (بناهای اسلامی) را باخط برجسته روی تخته می‌نویسد. درس را به نام خدا آغاز می‌کند ومتن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند سپس توجه شاگردان را جلب کرده و متن درس را باردوم برای آنها می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تقعیب وی کلمه‌ها را تکرار نمایند. بعد ازان درس را بالای تک تک شاگردان به آواز بلند می‌خواند. سپس شاگردان را به گروهای چند نفره تقسیم می‌کند واز آنها می‌خواهد تا بناهای اسلام را از یکدیگر بپرسند.	**۳۰ دقیقه**
	ارزیابی: معلم جهت اطمینان خویش از یادگیری شاگردان سؤال‌های زیر را از آنها می‌پرسد: - بناهای اسلامی چند است؟ - بناهای اسلام کدام‌ها اند؟ نام بگیرید؟ - کی می‌تواند متن درس را بخواند؟	**۱۰ دقیقه**
	کارخانگی: معلم به شاگردان وظیفه می‌دهد تا پنج بنای اسلامی را در خانه از بر کنند واز پدر ومادر خود در زمینه کمک بخواهند.	

درس دوم
عنوان: کلمه طیبه وشهادت
صفحه: ۳ – ٤

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- تلفظ دقیق کلمه‌ها را یاد بگیرند.
- به اهمیت کلمه‌های طیبه و شهادت به اندازه درک شان پی ببرند.
- کلمه‌های طیبه وشهادت را حفظ کنند.
- به کلمه‌های مذکور آشنای حاصل کنند.
- به کلمه‌های مذکور علاقه پیدا کنند.

دانش لازمی:

«لا إله إلا الله» کلید بهشت

به درستی که بزرگترین کلیدها و پرمنفعت‌ترین آنها کلمه‌ی توحید (لا إله إلا الله) است، و این کلمه نهایت منت خداوند و کلید بهشت است و بر آن تمام امور استوار است، اساس و بنیاد امور خیر است، امام احمد / در کتاب مسندش از حضرت معاذ بن جبل ﷺ روایت کرده است که رسول اکرم ﷺ فرمودند:

«**مَفَاتِيحُ الْجَنَّةِ شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ**».

«کلیدهای جنت گواهی کلمه‌ی «لا إله إلا الله» است»

ابونعیم / از انس ﷺ روایت کرده است که:

«**قَالَ أَعْرَابِي: يَا رَسُول اللّه مَا مُفْتَاحُ الْجَنَّةَ؟ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ**».

«یک بادیه‌نشین از رسول اکرم ﷺ پرسید: ای رسول خدا! کلید بهشت چیست؟ فرمود: «لا إله إلا الله»

این دو حدیث اگرچه سندشان ضعیف است، ولی معنای‌شان ثابت و صحیح است و هیچ شکی در آن نیست، نصوص زیادی از کتاب و سنت این را تأیید می‌کند.

از آن جمله حدیثی که در صحیح مسلم از حضرت عمر بن خطاب ﷺ روایت شده است، در همین معنا است:

«قال رسول الله ﷺ: **مَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ يَتَوَضَّأُ فَيُبْلِغُ – أَوْ فَيُسْبِغُ – الْوُضُوءَ ثُمَّ يَقُولُ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ إِلاَّ فُتِحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ الثَّمَانِيَةُ يَدْخُلُ مِنْ أَيِّهَا شَاءَ**».

«هریک از شما که وضو می‌گیرد و سپس وضو را کامل می‌کند و بعد از آن می‌گوید: «**أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ**» برای او درهای هشت‌گانه‌ی بهشت باز می‌شود، از هرکدام که بخواهد می‌تواند داخل شود».

پس این دلیل صحیح و صریحی است بر این که درهای هشت‌گانه‌ی بهشت با توحید و شهادت «لا إله إلا الله» باز می‌شود.

روش تدریس: توضیحی، پرسش وپاسخ، گروهی و انفرادی

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما، چارت

جریان تدریس:

مدت تدریس به دقیقه	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۵ دقیقه	معلم بعد از انجام دادن فعالیت‌های مقدماتی، درس گذشته را ارزیابی می کند مثلا از شاگردان می‌پرسد: - کی می‌تواند بگوید که اسلام چند بنا دارد؟ - کی می‌تواند بناهای اسلام را نام بگیرد؟ - کی می‌تواند بگوید که بنای اول اسلام چیست؟ - کی می‌تواند متن درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟	
۳۰ دقیقه	سپس معلم عنوان درس جدید (کلمه‌های طیبه وشهادت) را روی تخته صنف به خط درشت می‌نویسد ودرس را برای شاگردان می‌خواند و بعدا بار دوم متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواهد واز آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. سپس متن درس را بالای شاگردان می‌خواند. معلم شاگردان را به گروه‌های مختلف چند نفره تقسیم می کند و از آنها می‌خواهد تا یک نفر از اعضای گروه متن درس را به آواز بلند بخواند وبقیه افراد گروه به تعقیب وی تکرار نمایند. سپس کلمه‌های طیبه وشهادت را از همدیگر بپرسند. در ختم درس معلم برخی از فضایل خواندن این دوکلمه را به زبان ساده به شاگردان بیان می کند تا به برای آنها یک ذهنیت وانگیزه ایجاد شود برای حفظ کردن و خواندن کلمه‌های مذکور.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی** معلم جهت اطمینان خویش از یاد گیری شاگردان آنها را با پرسید سوال‌های زیر ارزیابی می کند: - کی می‌تواند که کلمه طیبه را از حفظ بگوید؟ - کی می‌تواند کلمه شهادت را بخواند؟ - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا کلمه‌های طیبه و شهادت را در خانه حفظ کنند.	

درس سوم الی ششم

عنوان: کلمهٔ تمجید

صفحه: ۵ - ۱۲

مدت تدریس: ۱۰ ساعت درسی

اهداف:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- تلفظ دقیق کلمه‌ها را یاد بگیرند.
- به اهمیت کلمه تمجید به اندازه درک شان پی ببرند.
- کلمه تمجید را حفظ کنند.
- به کلمه تمجید آشنای حاصل کنند.
- به کلمه مذکور علاقه پیدا کنند.
- برخی از فضایل این کلمه را بدانند.

دانش لازمی:

برخی از فضایل کلمه تمجید

خداوند متعال چهار کلمه را به فضایل بزرگ، و صفات با شکوه اختصاص داده است که دلالت آشکار به عظمت و بلندی منزلت آنها نسبت به سایر کلمات می‌کند این چهار کلمه عبارت اند از (سبحان الله، والحمدلله ولا إله إلا الله، والله أکبر).

درمورد فضلیت این کلمات روایاتی زیادی وارد شده است که همه دلالت به شأن ومرتبهٔ عالی آنها در نزد خداوند می‌کند و هرکسی این کلمات را روزانه بخواند، از پاداش بی شمار و ثمرات نیک دنیوی و اخروی برخوردار خواهد شد.

امام مسلم از سمره بن جندب رضی الله عنه نقل می کند که رسو ل الله فرمودند: «محبوبترین سخن در نزد خداوند متعال چهار کلمه است، به هریکی از آنها آغاز کنی، باکی ندارد::

«سبحان الله، والحمد لله، ولا اله إلاّ الله، والله اکبر»

روش تدریس: توضیحی، پرسش وپاسخ، گروهی و انفرادی.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، چارت و رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	- انجام دادن فعالیت‌های مقدماتی مانند تنظیم صنف، حاضری گرفتن وغیره.	
۲۵ دقیقه	- ارزیابی درس گذشته باطرح چند سؤال مثلا: - کی می‌تواند کلمه تمجید را از حفظ بگوید؟ - کی می‌تواند متن درس گذشته را بخواند؟ - نوشتن عنوان درس جدید روی تخته. - خواندن متن درس جدید به آواز بلند برای شاگردان. - کلمه تمجید را کلمه به کلمه به شکل درست به شاگردان می‌خواند واز شاگردان می‌خواهد که به تعقیب وی تکرار کنند. - متن درس بالای شاگردان به شکل انفرادی می‌خواند. - شاگردان را به گروه‌های مختلف تقسیم می‌کند و از آنها می‌خواهد تا بین شان سؤال و جواب کنند و کلمه تمجید را از یکدیگر شان بپرسند.	
۱۰ دقیقه	- معلم از شاگردان می‌خواهد تا اگر در تلفظ و خواندن کدام کلمه مشکل دارند می‌توانند ا زوی بپرسند. **ارزیابی:** - کی می‌تواند کلمه تمجید را از حفظ بگوید؟ - کی می‌تواند متن درس جدید را بخواند؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا کلمه تمجید را در خانه حفظ کنند.	

درس هفتم

عنوان: ایمان مجمل

صفحه: ۱۳ - ١٤

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را درست خوانده بتوانند.
- کلمه‌ها را درست تلفظ کرده بتوانند.
- ایمان مجمل را حفظ کنند.

دانش لازمی:

تعریف ایمان

ایمان عبارت از: اقرار به زبان و اعتقاد به قلب و عمل به جوارح است که با طاعت وعبادت زیاد می شود و با گناه و معصیت کاهش می یابد.

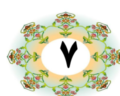
ایمان زبان: عبارت از ذکر و دعا و امر به معروف و نهی از منکر و تلاوت قرآن و غیره است.

ایمان قلب: مانند اعتقاد به وحدانیت خدا و ربوبیت و الوهیت و اسماء و صفات او تعالی و وجوب عبادت خدای یکتا که شریک و مانندی ندارد و آنچه که از نیات و مقاصد در ذیل آن داخل می گردد، مثل اینکه اعمال قلبی نیز در مسمای ایمان داخل است. مانند محبت برای خدا، ترس از خدا، توبه و انابت به بارگاه خدا و توکل برخدا و غیره، و همچنین اعمال جوارح مانند نماز و روزه و بقیه ارکان اسلام و جهاد فی سبیل الله و طلب علم و غیره از همین قبیل می باشد

بندهٔ مؤمن هر چه طاعت و عبادت و وسائل تقربش زیاد شود، ایمانش نیز زیاد می شود، و هر چه طاعت و عبادت و اسباب تقربش کم شود، ایمانش نیز کم می شود، پس گناهان و معاصی در ایمان بندهٔ مؤمن سلباً و ایجاباً تأثیر دارد.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، انفرادی و گروهی

مواد ممد درسی: رهنمای معلم، تخته، تباشیر.

وقت	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از سلام، احوالپرسی، تنظیم صنف و گرفتن حاضری درس گذشته را با پرسیدن چند سوال ارزیابی می کند مثلا: - کی می‌تواند کلمه تمجید را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند کلمه تمجید را ازحفظ بگوید؟ بعدا عنوان درس جدی (ایمان مجمل) را با خط درشت روی تخته می‌نویسد.	
۲۵ دقیقه	سپس متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند بعداً یک بار دیگر متن درس را کلمه به کلمه و با تلفظ دقیق ودرست آن به شاگردان می‌خواند وهمچنان متن درس را بالای شاگردان تکرار می‌نماید. متن درس را به شاگردان توضیح می‌دهد و از شاگردان می‌خواهد در صورت داشتن کدام مشکل آنرا از وی بپرسند. وهمچنان شاگردان را به گروه تقسیم می کند واز آنها می‌خواهد تا در رابطه با متن درس باهم سؤال و جواب نمایند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند معنای ایمان را بگوید؟ - ایمان مجمل چه را گویند؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا ایمان مجمل را در خانه حفظ کنند.	

درس هشتم

عنوان: ایمان به الله ج

صفحه: ۱۵ - ١٦

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- معنای آمنت بالله را بدانند.
- باورشان نسبت به الله ج تقویت گردد.
- احساس بنده الله بودن را درک کنند.
- بدانند که همه چیز الله ج پیدا کرده است.
- عشق و علاقه شان نسبت به الله ج زیاد شود.

دانش لازمی:

پیش از هر چیز باید بدانیم که به وجود آمدن این جهان و همه‌ی آن‌چه در آن است، از آن جمله، پدید آمدن آسمان‌ها و زمین، انسان و تمام نعمت‌های دیگر دلیل بر وجود پروردگاری آگاه و تواناست.

هنگامی که همه‌ی جهان و موجودات آن به ویژه انسان با خواست خدا پدید آمده‌اند، به غیر از او هیچ‌کس و هیچ چیزی شایسته پرستش و پناه بردن نیست، چون تنها او آفریننده و پدید آورنده است. تنها اوست که باید مقام فرمانروایی و فریادرسی را داشته باشد؛ و در عبادت نیز نباید کسی و یا چیزی با او شریک بشود.

بر اساس همین حقیقت است که سود و زیان تنها در اختیار خداست و مالك و تصمیم‌گیرنده‌ی روز قیامت تنها اوست و تنها خود اوست که شایسته است از او درخواست کمك و یاری بشود.

روش تدریس: توضیحی، سؤال و جوال، انفرادی و گروهی

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، رهنمای معلم، چارت.

جریان تدریس:

وقت	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی در س گذشته را با پرسید سؤال‌های زیر ارزیابی می کند: - کی می‌توند ایمان مجمل را از حفظ بگوید؟ - کی می‌تواند متن درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟ معلم جهت ایجاد انگیزه برای درس جدید از شاگردان می‌پرسد: کی	

۲۵ دقیقه	می‌تواند بگوید که ما اولتر از همه به کی ایمان داریم؟ بعد از ارزیابی درس گذ شته ودریافت جواب سؤال انگیزه ای عنوان درس جدید را که (ایمان به الله ﷻ) است به خط برجسته ودرشت روی تخته می‌نویسد. بعدا متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند و سپس بار دوم متن درس را خوانده واز شاگردان می‌خواهد که به تعقیب وی تکرار کنند. متن درس را بالای شاگردان به شکل انفرادی و گروهی می‌خواند وهمچنان آنها را به گروه‌ها تقسیم نموده و به آنها هدایت می‌دهد تا در مورد درس از یکدیگر سؤال و جواب نمایند. در اخیر به پرسش‌های شاگردان پاسخ می‌دهد.	
۱۰دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند آمنت بالله را معنا کند؟ - همه چیز را که آفریده است؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا لفظ آمنت بالله را در خانه چندین مرتبه تکرار نمایند.	

درس نهم

عنوان: ایمان به فرشتگان

صفحه: ۱۷ -- ۱۸

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- و ملائکته را حفظ کرده ومعنای آنرا بدانند.
- بدانند که فرشتگان مخلوق خداوند هستند.
- دوستی شان نسبت به فرشتگان زیاد شود.
- میان هیچکدام از فرشتگان فرق نگذارند.

دانش لازمی:

ایمان داریم که خدای مهربان فرشتگان زیادی را آفریده و مسئولیت‌های بسیاری را به ایشان سپرده است و همیشه به عبادت و انجام ماموریت‌هایی که به ایشان سپرده شده مشغول هستند.

باور داریم که فرشتگان را خداوند آفریده است. آنها گوش به فرمان خداوند هستند، او را نافرمانی نمی‌کنند و هیچ‌گاه مرتکب گناه نمی‌شوند.

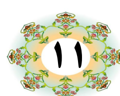
باور داریم که بعضی از فرشته‌ها از طرف خداوند برای پیامبران وحی و پیام می‌آورند. بعضی دیگر هم از آن وحی و پیام پاسداری می‌کنند و رییس و بزرگ آنها «جبرییل» است .

گروه دیگری از فرشتگان ما را همراهی می‌کنند. از ما نگهداری می‌کنند. همه کارها و سخنان ما را ثبت می‌کنند و از خداوند مهربان می‌خواهند که ما را مورد بخشش خود قرار بدهد.

فرشته‌های بسیار دیگری هستند که کارهای دیگری به آنها سپرده شده مانند: تقسیم کردن رزق و روزی در بین مردم جهان، دعا کردن برای مسلمانان، یاری نمودن آنان، طلب شفاعت و بخشش از خداوند برای مسلمان، و بسیاری کارهای دیگر.

روش تدریس: توضیحی، سؤال و جواب، گروهی وانفرادی.

مواد ممد درسی: کتاب رهنمای معلم، تخته و تباشیر.

جریان تدریس:

وقت	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند مثلا: - کی می‌تواند لفظ عربی ایمان آوردم به خدا را بگوید؟ - خالق همه چیز کیست؟ جهت ایجاد انگیزه از شاگردان می‌پرسد: - کی می‌تواند بگوید که کدام مخلوق خداوند از نور آفریده شده است؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی و دریافت پاسخ عنوان درس جدید را که (ایمان به فرشتگان) است با خط درشت روی تخته می‌نویسد. بعدا متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند و سپس بار دوم متن درس را خوانده واز شاگردان می‌خواهد که به تعقیب وی تکرار کنند. متن درس را بالای شاگردان به شکل انفرادی و گروهی می‌خواند وهمچنان آنها را به گروه‌ها تقسیم نموده و به آنها هدایت می‌دهد تا در مورد درس از یکدیگر سؤال و جواب نمایند. در اخیر به پرسش‌های شاگردان پاسخ می‌دهد.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - معنای وملا ئکته چیست؟ - فرشتگان از چه آفریده شده اند؟ - فرشتگان مخلوق کی هستند؟ - آیا فرشتگان از امر الله ﷻ نافرمان می کنند؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان وظیفه می‌دهد تا لفظ و ملائکته را به ادامه لفظ آمنت بالله حفظ کنند.	

درس دهم

عنوان: ایمان به کتاب‌های آسمانی

صفحه: ۱۹ - ۲۰

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- وکُتُبه را حفظ کنند.
- معنای و کُتُبِهِ را بدانند.
- کتاب‌های آسمانی را نام گرفته بتوانند.
- به تلاوت قرآنکریم علاقه مند شوند.
- با کتاب‌های اسلامی آشنا شوند.

دانش لازمی:

ایمان داریم که خداوند مهربان پیامبرانی را در میان بسیاری از ملت‌های روی زمین مأموریت داده و به آنها کتاب‌هایی برای راهنمایی مردم نازل کرده که همه‌ی آنها وحی و کلام خداوند بوده‌اند.

مهم‌ترین آن کتاب‌ها عبارتند از:

صحف ابراهیم، زبور داود، تورات موسی، انجیل عیسی و قرآن که بر حضرت محمد فرود آمده است. ایمان و باور داریم که ابتدا در آن کتاب‌ها مقررات و قوانین بسیار خوبی وجود داشتن و خداوند به وسیله آن‌ها مردم را به بهترین نوع زندگی راهنمایی نموده است.ایمان و باور داریم که آن کتاب‌های آسمانی به غیر از قرآن برای مدتی کم و برای ملتی مشخص فرستاده شده بودند و پس از مدتی عده‌ای آدم بد و از خدا نترس آن‌ها را دستکاری و کم و زیاد کرده‌اند. ایمان و باور داریم که آخرین و بهترین آن کتاب‌های آسمانی قرآن عزیزاست که حتی یک کلمه از آن زیاد و کم نشده و نخواهد شد. زیرا برنامه و راهنمایی خدا برای همه انسان‌ها است و خود خواسته که دست نخورده باقی بماند.

همان‌گونه که خداوند درباره قرآن می‌فرماید، وسیله هدایت و راهنمایی برای اهل ایمان و باور است که در آن مهم‌ترین پایه‌ها و برنامه زندگی را بیان فرموده است.

روش تدریس: توضیحی، سؤال وجواب، انفرادی و گروهی.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما.

جریان تدریس:

وقت	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت مقدماتی در گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی گفته می‌تواند که وملائکته بعد از کدام لفظ می‌آید؟ - کی می‌تواند بگوید که وملائکته چه معنا می‌دهد؟ - فرشتگان از چه آفریده شده اند؟	
۲۵ دقیقه	معلم، عنوان درس جدید را که (ایمان به کتابهای آسمانی) می‌باشد روی تخته به خط درشت می‌نویسد، شاگردان را متوجه درس ساخته و درس نو را به نام خداوند ﷻ آغاز می‌کند. متن درس را به آواز بلند می‌خواند و از شاگردان می‌خواهد تا به خاموشی ومؤبانه به خواندن متن گوش فرادهند. بار متن درس را به آواز بلند می‌خواند و از شاگردان می‌خواهد تا بعد از وی تکرار کنند. متن درس را به صورت انفرادی و گروهی بالای تمام شاگردان می‌خواند. معلم، شاگردان را به گروهی مختلف تقسیم می‌کند واز آنها می‌خواهد تا با یکدیگر در مورد کتاب‌های آسمانی سوال و جواب نمایند. اگر کدام شاگرد درس را یاد نگرفته بود معلم با لطف خوش و مهربانی با وی همکاری می‌نماید.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - **وَكُتُبِهِ** را کی معنا کرده می‌تواند؟ - بعد از آمنت بالله وملائکته کدام لفظ می‌آید؟ - کتاب‌های آسمانی را نام بگیرید؟ - قرآن کریم بر که نازل شده است؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا نام کدام‌های اسلامی را در خانه حفظ کنند.	

درس یازدهم

عنوان: ایمان به پیامبران

صفحه: ۲۱ - ۲۲

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- وَرُسُلِهِ را حفظ کنند.
- معنای وَرُسُلِهِ را بدانند.
- به پیامبران علاقه مندشوند.
- نام اولین پیامبر و آخر پیامبر را گفته بتوانند.

دانش لازمی:

ایمان و باور داریم که خداوند هزاران پیامبر را برای راهنمایی هزاران ملت و اقوام مختلف فرستاده است.

ما همه‌ی آن پیامبران را دوست داریم و بر آنان درود و سلام می‌فرستیم و میان آنها فرق و تفاوت نمی‌گذاریم، زیرا که همه آن‌ها برادر ایمانی یکدیگر و فرستاده‌ی خداوند بزرگ هستند.

ایمان داریم که هر یک از آن پیامبران برای راهنمایی ملتی فرستاده شده‌اند و با زبان همان مردم آنها را به پیروی از روش و برنامه زندگی خداپسندانه دعوت کرده‌اند. بزرگ‌ترین و گرامی‌ترین آن پیامبران و آخرین آن‌ها حضرت محمد ﷺ است، او را بسیار دوست داریم و در هر فرصتی بر او سلام و رحمت خداوند را می‌فرستیم.

باور داریم که پیامبران علیهم السلام انسان و مخلوق خداوند هستند. اما از هر نظر نمونه و الگو و پیشگام بوده و از هر گونه گناه و آلودگی به دورند.

و ما باید شیوه‌ی زندگی پیامبران را الگو و سرمشق زندگی خود قرار دهیم. به همین دلیل است که خداوند داستان زندگی بسیاری از آنها را برای ما نقل فرموده است.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، انفرادی وگروهی.

مواد ممد درسی: کتاب رهنمای معلم، تخته، تباشیر.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را با پرسیدن چند سؤال ارزیابی می کند: - کی می‌تواند بگوید که **وَكُتُبِهِ** چه معنا می‌دهد؟ - کی می‌تواند کتاب‌های آسمانی را نام بگیرد؟ - کی گفته می‌تواند که قرآن کریم بر کی نازل شده است؟	
۲۵ دقیقه	معلم جهت ایجاد انگیزه برای درس جدید از شاگردان می‌پرسد: خداوند ﷻ به خاطر رهنمای انسان‌ها کسانی فرستاده است آنها به کدام نام یاد می‌شوند؟ بعد از ارزیابی درس گذشته و دریافت جواب عنوان درس جدید را که (ایمان به پیامبران) می‌باشد روی تخته به خط درشت می‌نویسد. متن درس را برای شاگردان به آوازبلند می‌خواند و از شاگردان می‌خواهد تا به دقت به خواندن متن گوش کنند. سپس متن درس را بار دوم به آواز بلند می‌خواند واز شاگردان می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند. معلم متن درس را بالای تمام شاگردان به شکل انفرادی، گروهی و تکرار می‌خواند در صورت لزوم در مورد پیامبران به اندازه سویه شاگردان توضیحات می‌دهد. شاگردان را به چند گروه تقسیم کرده و به آنها هدایت می‌دهد تا در مورد کتاب‌های آسمانی با یکدیگر سؤال وجواب نمایند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - **وَرُسُلِهِ** را که معنا کرده می‌تواند؟ - پیامبران برای چه فرستاده شده اند؟ - نام اولین پیامبر و آخرین پیامبر را بگویید؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان وظیفه می‌دهد تا متن درس را درخانه بخوانند و لفظ **وَرُسُلِهِ** به ادامه آمنت بالله.... حفظ کنند.	

درس دوازدهم

عنوان: ایمان به روز آخرت

صفحه: ۲۳ - ۲٤

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- وَالیَومِ الآخِرِ را حفظ کنند.
- معنای وَالیَومِ الآخِرِ را بدانند.
- وَالیَومِ الآخِرِ را توضیح داده بتوانند.

دانش لازمی:

ایمان داریم که همه‌ی ما انسان‌ها در روزقیامت دوباره زنده خواهیم شد و این کار برای پروردگار بسیار آسان است زیرا همان‌گونه که ما را از هیچ آفرید پس از مرگ به آسانی دوباره زنده خواهد کرد..

در آن روز همه‌ی ما انسان‌ها را جمع می‌کنند و در پیشگاه خداوند گرد هم می‌آورند و از ما سؤال می‌کنند و مورد بازجویی قرار می‌دهند. در آنجاست که همه اعضای بدن ما درباره کارهایی که انجام داده‌ایم گواهی می‌دهند در آن روز پرونده‌ی کردار و گفتارمان را در دنیا به ما نشان می‌دهند. اگر بهشتی باشیم آن پرونده را به دست راست ما می‌دهند و اگر خدای ناخواسته دوزخی باشیم آن پرونده را از پشت سر یا طرف چپ به دست ما می‌دهند در روز قیامت خداوند مهربان بهشت را برای مسلمانان آراسته و آماده می‌کند و فرشته‌ها به آنها مژده می‌دهند و با احترام بسیار مؤمنان را به بهشت می‌برند. در بهشت انواع لذت‌ها و نعمت‌هایی که انسان آرزو دارد برایش مهیا شده است.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، انفرادی و گروهی.

موادممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما، چارت.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را با پرسید چند سؤال ارزیابی می کند مثلا: - کی می‌تواند **وَرُسُلِهِ** را معنا کند؟ - کی گفته می‌تواند که پیامبران برای چه فرستاده شده اند؟ - اولین پیامبران کی بود؟ - نام آخرین پیامبر را بگویید؟ سپس جهت ایجاد انگیزه از شاگردان می‌پرسد روز حساب و جزا را	

۲۵ دقیقه	دیگر به کدام نام یاد می کنند. بعد از ارزیابی درس گذشته و دریافت پاسخ سؤال انگیزه ای عنوان درس جدید را که (**ایمان به روز آخرت**) است را با خط درشت روی تخته می‌نویسد. سپس متن درس را برای شاگردان قرائت می‌نماید واز شاگردان می‌خواهد تا خاموشانه و مؤدبانه گوش فرادهند، باردوم متن درس ار به آواز بلند می‌خواند و از شاگردان می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. همچنان متن درس را به صورت انفرادی وگروهی وتکرار بالای شاگردان می‌خواند اگر آنها در خواندن متن وتلفظ کلمه‌ها مشکل داشتند مشکل آنها را حل می‌نماید. شاگردان را به گروه‌ها تقسیم نموده واز آنها می‌خواهد تا در مورد درس با یکدیگر سؤال و جواب نمایند. در آخر به سؤالات شاگردان پاسخ می‌دهد.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند **وَالیَومِ الآخِرِ** را معنا کند؟ - کی گفته می‌تواند که روز آخرت روز چه است؟ - نامه اعمال بهشتیان به کدام دستشان داده می‌شود؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان وظیفه می‌دهد تا لفظ **وَالیَومِ الآخِرِ** را در خانه حفظ کنند.	

درس سیزدهم

عنوان: ایمان به تقدیر

صفحه: ۲۵ - ۲٦

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- بدانند که تقدیر همه چیز به دست خداست.
- به اهمیت تقدیر در زندگی پی ببرند.
- درک و فهم شان نسبت به تقدیر تقویت گردد.

دانش لازمی:

قدر یا تقدیر عبارت از ترسیم و برنامه ریزی برای کائنات بوسیله خداوند عزوجل بنابر تقاضای علم و حکمت او تعالی است. که این امر به قدرت ذات توانای او بر می گردد زیرا که او بر هر چیزی تواناست و هر چه بخواهد انجام می دهد. خدوانـد متعال می فرماید:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾[1] «بی گمان ما هر چیزی را به اندازهٔ مقرر آفریده ایم». رسول گرامی صلی الله علیه وآله وسلم می فرمایند:

(**کل شئ بقدر حتی العجز و الکیس أو الکیس و العجز**)[2]«همه چیز در تقدیر نوشته شده است حتی زیرکی و ناتوانی».

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، انفرادی، گروهی وتکرار.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی می‌تواند متن درس گذشته رابه آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند بگوید که مسلمان نیکو کار به کجا می‌روند؟ - کی گفته می‌تواند که روز آخرت روز چه است؟ بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (**ایمان به**	

[1]- قمر: ۴۹

[2]- صحیح مسلم

۲۵ دقیقه ۱۰ دقیقه	**تقدیر**) است به خط درش روی تخته می‌نویسد. معلم متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند و بار دوم نیز متن را به آواز بلند می‌خواند و از شاگردان می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. معلم مت درس را بالای تمام شاگردان به صورت انفرادی وگروهی می‌خواند و همچنان بالای آنها تکرار می‌نماید و در جریان خواندن آنها تلفظ آنها را تصحیح می کند. اگر شاگردان سؤالی داشتند معلم می کوشد تا آنرا به طریقه درست و سلوک نیک پاسخ بگوید. **ارزیابی:** - کی می‌تواند معنای جمله **وَالقَدرِخَیرِهِ وَشَرّهِ مِن اللهِ تَعالی** را بگوید؟ - گی گفته می‌تواند که تقدیر خیر وشر از جانب کیست؟ - **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا جمله **وَالقَدرِخَیرِهِ وَشَرّهِ مِن اللهِ تَعالی** را در خانه حفظ کنند.	

درس چهاردهم

عنوان: دوباره زنده شدن

صفحه: ۲۷ - ۲۸

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- شاگردان متن درس را خوانده بتوانند.
- زنده شدن بعد از مرگ را بدانند.
- به زنده شد بعد از مرگ ذهنیت مثبت پیداکنند.

دانش لازمی:

زنده شدن بعد از مرگ

ایمان آوردن به زنده شدن یکی از مهمترین خط قرمزهای جدایی میان اسلام و کفر است، آیات و احادیث فراوانی بر این مقوله مهم و اساسی در تفکر و عقیدهٔ اسلامی دلالت می‌کنند، و امت اسلام بر آن اجماع دارند، حتی مورد اتفاق همهٔ شریعت‌های الهی است.

خداوند منان در قرآن کریم برای اثبات زنده شدن و زندگی دوباره دلایل و تمثیل‌های فراوانی ذکر می‌کند، تا شبهه و شک مخالفان و منکرین را برملا سازد، می‌فرماید:

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجۡمَعَنَّكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِۗ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثٗا ﴿٨٧﴾

جز خدا، خدایی نیست. حتماً شما را (بعد از مرگ زنده می‌گرداند و) در روزی که شکّی در (وقوع) آن نیست گرد می‌آورد. (خدا است که این را می‌گوید) و چه کسی از خدا راستگوتر است؟!

در آیاتی از سوره یس می‌فرماید:

أَوَلَمۡ يَرَ ٱلۡإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقۡنَٰهُ مِن نُّطۡفَةٖ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٞ مُّبِينٞ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلٗا وَنَسِيَ خَلۡقَهُۥۖ قَالَ مَن يُحۡيِ ٱلۡعِظَٰمَ وَهِيَ رَمِيمٞ ﴿٧٨﴾ قُلۡ يُحۡيِيهَا ٱلَّذِيٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٖۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلۡقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ یس: ۷۷ - ۷۹

آیا انسان (با چشم عقل و دیدهٔ بینش ننگریسته است و) ندیده است که ما او را از نطفهٔ ناچیزی آفریده‌ایم و هم اینک او پرخاشگری است که آشکارا به پرخاش برمی خیزد؟! (زهی بی‌خبری و خیره‌سری!). برای ما مثالی می‌زند و آفرینش خود را (از خاک) فراموش می‌کند و می‌گوید: چه کسی می‌تواند این استخوانهایی را که پوسیده و فرسوده‌اند زنده گرداند؟! بگو: کسی آنها را زنده می‌گرداند که آنها را نخستین بار (از نیستی به هستی آورده است و آنها را بدون الگو و مدل) آفریده است، و او بس آگاه از (احوال و اوضاع و چگونگی و ویژگی) همهٔ آفریدگان است.

روش تدریس: توضیحی، پرشس و پاسخ، تکرار، انفرادی

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را با پرسید چند سؤال ارزیابی می کند: - کی می‌تواند متن درس گذشته را بخواند؟ - تقدیر از جانب کیست؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته متن درس را برای شاگردان قرائت نموده و از آنها می‌خواهد تا خاموشانه گوش فرا دهند. معلم بار دوم متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند واز آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. معلم متن درس را بالای همه شاگردان می‌خواند و شاگردان در درس سهیم می‌سازد. سپس شاگردان به گروه‌ها تقسیم نمود واز آنها می‌خواهد تا در مورد درجدید سؤال وجواب کنند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - معنای **وَالبَعثِ بَعدَ المَوتِ** را کی گفته می‌تواند؟ - آیا زندگی آخرت مؤقتی است یا دایمی؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا **وَالبَعثِ بَعدَ المَوتِ** در خانه حفظ کنند.	

درس پانزدهم

عنوان: ایمان مفصل

صفحه: ۲۹ - ۳۰

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- ایمان مفصل را بدانند.
- ایمان مفصل را از حفظ گفته بتوانند.
- فرق ایمان مفصل و مجمل را بدانند.

دانش لازمی:

ایمان مجمل ومفصل

ایمان مجمل کدام است؟

پاسخ: أَمَنتُ بِالله کَمَا هُوَ بِاَسمَائِه وَ صِفَاتِه وَ قَبِلتُ جَمِیعَ اَحکَامِهِ.

ترجمه: به ذات یگانه خداوند، ایمان آوردم چنان که با نامها و صفات خویش موسوم است و تمام احکام و دستورهای او را پذیرفتم.

ایمان مُفصَّل کدام است؟ پاسخ: أ مَنتُ بِا لله وَمَلآئِکَتِهِ وَ کُتُبِهِ وَ رُسُلِه وَ الیَومِ الآخِرِ وَ القدرِ خَیرِهِ وَ شَرِّهِ مِنَ اِ لله تَعَالی وَ البَعثِ بَعدَ المَوتِ.

ترجمه: به خدا و فرشتگان و کتابهای آسمانی و پیامبران و روز قیامت ایمان آوردم. نیز بر آنچه در تقدیر از خوبیها و بدیها نوشته شده است و بر زندگی پس از مرگ ایمان آوردم. هفت موردی که در ایمان مفصل مذکور است اگر کسی یکی دو مورد از آن را قبول نداشته باشد مسلمان نخواهد بود زیرا کفر به هر رکنی از ارکان ایمان، کفر به کل آن می‌باشد.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، تکرار،انفرادی وگروهی

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می‌تواند متن درس گذشته را با آواز بلند بخواند؟ - وَالبَعثِ بَعدَ المَوتِ را که معنا کرده می‌تواند؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته شاگردن را متوجه درس ساخته و متن درس را به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند و به شاگردن هدایت می‌دهند تا مؤدبانه و خاموشانه به گوش فرادهند. همچنان بار دوم متن درس را با آواز بلند می‌خواند واز شاگردان می‌خواهد تا به تعقیب وی کلمه به کلمه متن درس را تکرار کنند. معلم متن درس را بالای تمام شاگردان به صورت انفرادی، گروهی وتکرار می‌خواند مثلا از یک شاگرد می‌خواهد تا پیش روی صنف آمده ومتن درس به آواز بلند بخواند وشاگردان دیگر به تعقب وی تکرار کنند. سپس شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می‌نماید وبه آنها هدایت می‌دهد تا ایمان مفصل را از یکدیگر بپرسند و به سؤال‌های یکدیگر جواب بدهند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند ایمان مفصل را از حفظ بگوید؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا ایمان مفصل را در خانه حفظ نمایند.	

درس شانزدهم

عنوان: قبر

صفحه: ۳۱ - ۳۲

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس خوانده بتوانند.
- به اهمیت ومفهوم قبر پی ببرند.
- نسبت به قبر انگیزه مثبت پیدا کنند.
- بدانند که در قبر کدام سوال‌ها پرسیده شود.

دانش لازمی:

گریه عثمان - رضی الله عنه -

ترمذی - که آن را حسن دانسته - از هانی روایت نموده، که گفت: عثمان - رضی الله عنه - وقتی بر قبری می ایستاد، آن قدر می گریست که ریشش تر می شد، به او گفته شد: جنت و دوزخ را یاد می کنی ولی گریه نمی نمایی، و قبر را یاد می کنی و گریه می کنی؟! گفت: من از پیامبر خدا ص شنیدم که می گفت: «قبر اولین منزل از منازل آخرت است، اگر [انسان] از آن نجات پیدا کند، ما بعد آن (از آن) آسان تر است و اگر از آن نجات نیابد، ما بعد آن شدیدتر است». می افزاید: و از رسول خدا ص شنیدم که می گفت: هر منظری را که دیدم قبر از آن وحشتناکتر است» ام هانی گفت: از عثمان شنیدم که بر قبری می سرود:

فان تنج منها تنج من ذی عظیمة

والا فانی لا اخالک ناجیا

«اگر از قبر نجات یابی از جایی بزرگی نجات یافته ای، و الا من تو را کامیاب فکر نمی کنم»

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، انفرادی، گروهی وتکرار

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام دادن فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می‌تواند متن درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند ایمان مفصل را از حفظ بگوید؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس را که (**قبر**) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد شاگردان را متوجه ساخته و متن درس نو را برای شاگردان می‌خواند واز آنها می‌خواهد تا خاموشانه گوش فرادهند و نیز بار دوم متن درس به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند واز آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار نمایند. معلم متن درس را بالای شاگردان می‌خواند و تلفظهای آنها را تصحیح می کند. سپس شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می کند وازآنها می‌خواهد در مورد درس باهم سؤال وجواب کنند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند بگوید که در قبر کدام سؤال‌ها از انسان پرسیده می‌شود؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس را در خانه بخوانند.	

درس هفدهم

عنوان: شرط‌های نماز

صفحه: ۳۵ - ۳٦

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- شرط‌های نماز را بدانند.
- مفهوم شرط‌های نماز را درک کرده بتوانند.
- شرط‌های نماز را از حفظ گفته بتوانند.
- شرط‌های نماز را عملا انجام داده بتوانند.

دانش لازمی:

پیش از آغاز نماز، رعایت هفت چیز لازم است. که به آنها شرایط و فرایض نماز گفته می‌شود.

وآن هفت چیز عبارت اند از:

اول: پاک بودن بدن.

دوم: پاک بودن لباس.

سوم: پاک بودن جای نماز.

چهارم: پوشیدن عورت.

پنجم: وقت نماز.

ششم: رو به سوی قبله کردن.

هفتم: نیت کردن.

هدف از پاک بودن بدن این است که بر بدن نمازگزار هیچگونه پلیدی موجود نباشد.

روش تدریس: توضیحی، سؤال وجواب و تکرار

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه ۲۵ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی می‌تواند متن درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟ - کی می‌تواند بگوید که درقبر کدام سؤال‌ها از انسان پرسیده می‌شود؟ بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (**شرط‌های نماز**) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد. دوبار متن درس را به شاگردان می‌خواند. از شاگردان می‌خواهد تا متن درس به تعقیب وی تکرار کنند. درس را بالای همه شاگردان به صورت انفرادی می‌خواند. به شاگردان وقت می‌دهد تا آنها شرط‌های نماز از یکدیگر بپرسند و باهم سؤال وجواب نمایند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند متن درس را به آوازبلند بخواند؟ - کی گفته می‌تواند که شرط‌های نماز چند است؟ - کی می‌تواند شرط‌های نماز نام بگیرد؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا شرط‌های نماز در خانه حفظ کنند.	

درس هجدهم و نوزدهم

عنوان: فرض‌های وضـو وطریقه عملی وضو

صفحه: ۳۷ – ٤٠

مدت تدریس: چهار ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- فرض‌های وضو را بشناسند.
- عملا وضو کرده بتوانند.
- به وضو کردن علاقه پیدا کنند.

دانش لازمی:

وضو این را گویند که هنگامی که انسان قصد خواندن نماز را بکند، نخست، هر دو دست خویش را تا بند دست با آب پاک و تمیز بشوید، سپس سه بار مضمضه و استنشاق نموده، از مسواک نیز استفاده کند. آنگاه سه بار روی خویش را شسته و سپس سه بار هر دو دست را با آرنجها بشوید. بعداً سر و گوشهای خویش را مسح کند آنگاه هر دو پا را تا قوزک (بجلک) پا سه بار بشوید.

فرضهای وضو عبارتند از:

۱) شستن روی از برامدگی موی پیشانی تا زیر زنخ و از یک نرمه گوش تا نرمه گوش دیگر.

۲) شستن دو دست از سر انگشتان تا آرنج ها.

۳) مسح چهارم حصۀ سر.

۴) شستن دو پا همراه کعبین (شتالنگ یا بجلک پا).

اگر یکی از این چهار فرض ترک شود یا در یک عضو به اندازه سر سوزن خشک ماند وضوء درست نیست.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ و تکرار.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، آفتابه،آب.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی گفته می‌تواند که شرط نمازچند است؟ - کی می‌تواند شرط‌های نماز را نام بگیرد؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (فرض‌های وضو) می‌باشد به خط درشت روی تخته می‌نویسد. شاگردان را متوجه درس ساخته و متن درس جدید را برای آنها می‌خواند واز آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. متن درس را بالای شاگردان می‌خواند. بالای تمام شاگردان به شکل گروهی وانفرادی وضو می‌کند. معلم در پیش روی شاگردان خودش وضو می‌کند تا آنها طریقه وضو کردن را یاد بگیرند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند بگوید که فرض‌های وضو چند است؟ - که می‌تواند فرض‌های وضو را نام بگیرد؟ - کی می‌توان عملا درپیش روی همصنفانش وضو کند؟ - کی می‌تواند وضو کردن را تمثیل کند؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا فرض‌های وضو حفظ کرده و با همکاری پدرومادرشان طریقه وضو کردن را یاد بگیرند.	

درس بیستم تا بیست و هفتم

عنوان: نماز

صفحه: ٤١ -- ٥٤

مدت تدریس: شانزده ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- فرض‌های نماز را بدانند.
- طریقه نماز خواندن را یاد بگیرند.
- طریقه ادای نماز دورکعتی وچهار رکعتی را یاد بگیرند.
- به نماز خواندن علاقه مند شوند.
- فرق بین ادای نماز دو رکعتی و چهار رکعتی را بدانند.

دانش لازمی:

نماز

در نزد خداوند جل جلاله نماز دارای رتبه و مقامی بسیار بزرگ است. نماز از هر عبادت دیگر عزیزتر و محبوب تر است، خداوند جل جلاله پنج وقت نماز را بر بندگان خود فرض گردانیده که به خواندن آنها ثواب و مزد بسیار حاصل می‌شود، و ترک آنها گناه کبیره است. در حدیث است که: هرکه خوب وضوء گیرد نماز را اداء نماید روز قیامت خداوند عز اسمه گناهان صغیره اش را معاف فرموده و به بهشت داخلش می کند. و نیز فرمودند که: نماز ستون دین است، هرکس نماز را بخوبی اقامه کرد دین را مستحکم و محفوظ ساخت، و هرکس این ستون را خراب کرد دین را بر باد داد. در قیامت تمام اعضاء نمازگزار خواهد درخشید مانند آفتاب. و بی نماز از این نعمت عظمی محروم خواهد بود. و نیز پیغمبر اکرم ﷺ فرمودند که: نمازگزار با انبیاء، و شهداء، و اولیاء حشر خواهد شد و بی نماز با فرعون، و هامان و قارون.

هنگامی که اولاد هفت ساله شوند به پدر و مادر دستور داده شده است که آنها را به خواندن نماز عادت دهند، و در سن ده سالگی اگر ترک نماز کنند آنها را تادیب نمایند. و تا آنجا نسبت به نماز تاکید شده است که اگر ایستاده قدرت اداء نبود نشسته، و اگر نشسته نبود دراز کشیده با اشاره سر نماز را بخواند.

چگونگی نماز خواندن

برای نماز خواندن روی به قبله نموده، نیت کرده الله اکبر (تکبیر تحریمه) را می‌گوییم. امام این تکبیر و سایر تکبیرات نماز را برای متوجه‌کردن مقتدیهای خود بلند می‌گوید ولی مقتدیها تمامی تکبیرات را باید آهسته بگویند. سپس دستهای خود را هنگام گفتن تکبیر تحریم تا برابر نرمه گوش‌های خود بالا می‌بریم و بعد آنها را فرود آورده با دست راست خود دست چپ را گرفته، آنها را زیر ناف قرار می‌دهیم. در این بخش از نماز نگاه خود را به سجده گاه خویش متمرکز می کنیم. بعد شروع به خواندن دعاهای مأثور (سنت) مثل: «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»، می‌پردازیم و آنگاه اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم را می‌خوانیم [موارد مذکور نباید بلند خوانده شود] بعد سورهٔ فاتحه (حمد) را می‌خوانیم. بعد به میزان مقدور از دیگر آیات یا سور قرآن به دلخواه قرائت می‌کنیم و مستحب است که در نماز صبح از

سوره‌های طوال مفصل مثل سورهٔ [ق] تا سورهٔ [نبأ] بخوانیم و در نماز مغرب از سوره‌های قصار مثل سورهٔ [ضحی] تا سورهٔ [ناس] و در سایر نمازها از سوره‌های متوسط مثل سورهٔ [نبأ] تا [ضحی] را قرائت کنیم.

امام در نمازهای صبح، مغرب و عشاء قرائت را جهری (بلند و آشکارا) می‌خواند و در دو نماز دیگر قرائت را خفیه و آهسته می‌خواند. بعد تکبیر می‌گوییم و به رکوع می‌رویم بعد دستها را با انگشتانی باز بر زانو گذاشته پشت خود را صاف و بدون شیب قرار می‌دهیم و سر را نیز در موازات همان قرار می‌دهیم. سپس سبحان ربی العظیم را سه مرتبه خوانده و آنگاه با خواندن سمع الله لمن حمده سر را از رکوع بلند می‌کنیم. وقتی کاملاً ایستاده شدیم می‌گوئیم: رَبَّنَا ولَكَ الحَمْدُ بعد تکبیر گفته به سجده می‌رویم. در سجده بازوهای خود را از دو پهلو و شکم خود را از دو ران خود دور نگه می‌داریم و دستهای خود را در موازات دو شانه خود قرار می‌دهیم. باید به نحوی سجده کنیم که انگشتهای پاها و هر دو دست ما در جهت قبله گشوده شده باشد.در سجده سُبْحَانَ رَبِّي الأَعلَى را سه مرتبه می‌خوانیم. سپس تکبیرگویان از سجده بلند می‌شویم و پای چپ را فرش نموده بر آن می‌نشینیم و پای راست را ایستاده می‌کنیم به گونه‌ای که انگشتان آن به سمت قبله باشد.

بعد سجده دوم را مانند سجده اول انجام می‌دهیم و سپس تکبیرگویان سر از سجده بر می‌داریم. بعد از آن از جا بلند می‌شویم و رکعت دوم را آغاز می‌کنیم. پس از خواندن رکعت دوم پاها را فرش گردانده برای خواندن تشهد می‌نشینیم و دست راست را بر ران راست و دست چپ را بر ران چپ گذاشته تشهد را می‌خوانیم ؛ **التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.**

بعد در رکعت‌های سوم و چهارم نیز تکبیر گویان بر می‌خیزیم و نماز را ادامه می‌دهیم. در دو رکعت اخیر قرائت جهری (آشکارا و بلند) خوانده نمی‌شود و فقط هم سوره حمد قرائت می‌گردد. سپس برای خواندن تشهد اخیر (پایانی) بر زمین نشسته پای چپ را فرش می‌گردانیم و پای راست را ایستاده (نصب) می‌کنیم. بعد از نشستن، تشهد اولی (التحیات...) را می‌خوانیم و سپس به خواندن درود (ابراهیمی) می‌پردازیم. (نص این درود اینگونه است): **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ**، وبعد دعای الهم ربنا آتنا.... را می‌خوانیم

بعد از این دعا به دو طرف راست و چپ سلام می‌دهیم و عبارت السلام علیکم ورحمهٔ الله را در هر دو جانب می‌خوانیم. بعد از نماز سنت است که دعای مأثور را بخوانیم. دعای مأثور اینچنین است؛ گفتن استغفرالله سه مرتبه و سپس خواندن: اللهم أنت السّلام ومنک السّلام، تبارکت یا ذالجلال والاکرام. لا إله الا الله وحدهُ لا شریک له، له الملك و له الحمد و هو علی کل شيءٍ قدیر. لا حول ولا قوّه إلاّ بالله. لا إله إلاّ الله ولا نعبد إلا إیاه له النعمه وله الفضل وله الثناء الحسن، لا إله إلاّ الله مخلصین له الدین ولو کره الکافرون، اللهم لا مانع لما أعطیت ولامعطی لما منعت ولا ینفع ذالجد منک الجّد.

روش تدریس: توضیحی، عملی، تکرار و تمثیل.

مواد ممد درسی: جای نماز، مسجد،

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی گفته می‌تواند که فرض‌های وضو چند است؟ - کی می‌تواند فرض‌های وضو را نام بگیرد؟ - کی می‌تواند عملا و ضو کند؟	
۲۵ دقیقه	سپس جهت ایجاد انگیزه و جلب توجه شاگردان به درس جدید از شاگردان می‌پرسد: ما به خاطر چه و ضو می‌کنیم؟ بعد از دریافت جواب عنوان درس جدید را روی تخته می‌نویسد ویک مرتبه عنوان درس را برای شاگردان می‌خواند بعد خودش طریقه نماز خواندن به شاگردان یاد می‌دهد وسپس عملا پیش روی شاگردان نماز می‌خواند و نیز طریقه نماز خواندن را بالای تمام شاگردان به شکل انفرادی و یا گروهی عملی می‌نماید و یا از چند شاگرد می‌خواهد تا پیش روی صنف آمده و نماز خواندن را تمثیل کنند. به شاگردان هدایت تا طریقه ادای نماز را از یکدیگر بپرسند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - کی می‌تواند نیت نماز را بگوید؟ - کی می‌تواند سبحانك اللهم را بخواند؟ - کی می‌تواند سورهٔ حمد را بخواند؟ - تسبیحات رکوع را کی گفته می‌تواند؟ - تسبیحات سجده را کی می‌تواند بگوید؟ - التحیات را کی خوانده می‌تواند؟ - کی می‌تواند رکوع، و قعده را تمثیل کند؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا طریقه نماز خواندن را در خانه ازپدر و مادرخود یاد بگیرند.	

درس بیست وهشتم و بیست و نهم

عنوان: نمازهای پنجگانه

صفحه: ۵۵ -- ۵۸

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- به اهمیت نمازهای پنجگانه پی ببرند.
- نام نمازهای پنجگانه را بدانند.
- تعداد رکعات هر نماز را بدانند.
- به خواندن نماز علاقه مند شوند.

دانش لازمی:

روش تدریس: توضیحی، پرشس وپاسخ، تکرار

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، چارت.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی می‌تواند سبحانک اللهم را بخواند؟ - کی می‌تواند تسبیحات رکوع رابگوید؟ - کی می‌تواند تسبیحات سجده را بگوید؟ سپس جهت ایجاد انگیزه از شاگردان می‌پرسد: چند وقت نماز دریک شبانه روز بالای ما فرض است؟ بعد از ارزیابی درس گذشته ودریافت پاسخ عنوان درس جدید را که (نمازهای پنجگانه) است با خط برجسته روی تخته می‌نویسد. معلم شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته متن درس را یک مرتبه به شاگردان می‌خواند سپس نام‌های نمازهای	

۲۵ دقیقه ۱۰ دقیقه	پنجگانه را بالای آنها به صورت انفرادی یا گروهی تکرار می کند ونیز تعداد رکعات هر نماز و رکعات فرض و سنت و پر و خالی آنرا برای شاگردان توضیح می‌دهد. معلم شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می‌نماید و از آنها می‌خواهد تا در مورد نام‌ها و تعداد رکعات نمازهای پنجگانه با همدیگر سؤال و جواب نمایند. **ارزیابی:** معلم جهت اطمینان خویش از یاد گیری شاگردان آنها با پرسیدن سؤال‌ها زیر ارزیابی می کند: - کی گفته می‌تواند که در یک شبانه روز چند وقت نماز می‌خوانیم؟ - کی می‌تواند بگوید که تعداد رکعات نماز دیگر چند است؟ - کی گفته می‌تواند که چند رکعت نماز پیشین فرض و چند رکعت آن سنت است؟ - کی می‌تواند بگوید تعداد رکعات نماز شام چند است؟ - نمازهای پنجگانه را نام بگیرید. **کار خانگی:** معلم به شاگردان وظیفه می‌دهد تا تعداد رکعات هر نماز را حفظ کنند.	

درس سی ام

عنوان: نماز جماعت

صفحه: ٥٩ - ٦٠

مدت تدریس: دوساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- با نماز جماعت آشنا شوند.
- ثواب نماز جماعت را بدانند.
- به خواندن نماز با جماعت علاقه مند شوند.

دانش لازمی:

نماز جماعت

باید بدانیم که نماز جماعت سنت موکده است، و بیست و هفت برابر نماز فردی ثواب دارد، و قاری ترین فرد باید امام باشد، اگر او نبود داناترین فرد به سنت و اگر این هم نبود مسن ترین فرد حق امامت دارد، هر کس امام باشد باید نماز را کوتاه کند چون معمولاً میان مردم افراد بیمار و ضعیف و یا کسانی که حاجتی دارند وجود دارد.

پیامبر ﷺ فرموده است: **صلاة الجماعة تفضل صلاة الفذ بسبع و عشرين درجة** (متفق علیه)

نماز جماعت بیست و هفت درجه بر نماز فرادا برتری دارد.

پس چه بهتر از اینکه إنسان مؤمن همیشه با جماعت، و در مسجد نماز بخواند تا این فضیلت را کسب نماید.

إنسان هر گامی که برای رفتن به مسجد بر می دارد خداوند برای او أجر و پاداش می نویسد.

روش تدریس: توضیحی، سؤال و جواب، گروهی و تمثیل.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، مسجد،جای نماز.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت های معلم	فعالیت‌های شاگردان
١٠ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می‌تواند نمازهای پنج وقت را نام بگیرد؟ - کی گفته می‌تواند که نماز خفتن چند رکعت است؟ سپس جهت ایجاد انگیزه از شاگردان می‌پرسد: کدام نماز	

	ثواب بیشتر دارد نماز با جماعت و بدون جماعت؟	
	بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (**جماعت**) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد. شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته و متن درس جدید را دوبار برای آنها می‌خواند و ازآنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. معلم متن درس بالای تمام شاگردان می‌خواند و همچنان به سؤال‌های آنها جواب می‌دهد سپس نماز جماعت را بالای شاگردان درصنف تمثیل نموده و آنها به نماز جماعت تشویق وترغیب می‌نماید. در اخیر شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می‌نماید و از آنها می‌خواهد تا در مورد متن درس با یکدیگر سؤال وجواب نمایند.	۲۵ دقیقه
	ارزیابی: معلم جهت اطمینان خویش از یاد گیری شاگردان آنها را با پرسید سؤال‌های زیر ارزیابی می کند: - نماز جماعت مستحب است یا واجب؟ - نماز جماعت ثوابش زیاد است یا تنها گزار؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا همرای والدین شان به نماز جماعت در مسجد بروند.	۱۰ دقیقه

درس سی و یکم

عنوان: صداقت

صفحه: ٦٣ - ٦٤

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- متن درس را خوانده بتوانند.
- مفهوم صداقت را بدانند.
- به اهمیت صداقت و راستی پی ببرند.
- به صداقت و راستی تشویق شوند.
- به صداقت و را ستی علاقه مند گردند.

دانش لازمی:

صداقت و راستی

مسلمان صادق و راست‌کردار است، راستی و صداقت را دوست دارد و در ظاهر و باطن و در گفتار و کردار خود را ملزم به صداقت می‌داند، زیرا صداقت و راستگوئی انسان را بسوی نیکی، و نیکی بسوی بهشت راهنمائی می‌کند و بهشت از والاترین اهداف مسلمان است، دروغ که خلاف صداقت و ضد آن است انسان را بسوی تباهی هدایت می‌کند و او را به دوزخ می‌کشاند، دوزخ از بدترین جاهائی است که مسلمان از آن بیم دارد و دوری می‌جوید.

صداقت میوه‌های شیرینی دارد که راست گویان از آن بهره‌مند می‌شوند.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجان فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می‌تواند درس گذشته را بخواند؟ معلم عنوان در س جدید را که (**صداقت**) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد.	
۲۵ دقیقه	سپس متن درس جدید را برای شاگردان می‌خواند. متن درس را خوانده واز شاگردان می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند معلم متن درس را بالای شاگردان می‌خواند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - راستی سبب چه می گردد؟ - دروغ باعث چه می‌شود؟ - پیامبر ﷺ در مورد راستی چه فرموده است؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد در مورد صداقت و راستی از طریق پدر و مادر واامامان مساجد به معلومات شان بیفزایند.	

درس سی و دوم

عنوان: احترام والدین

صفحه: ٦٥ - ٦٦

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- احترام والدین را بدانند.
- به احترام والدین علاقه مند شوند.
- والدین خود را احترام کنند.

دانش لازمی:

آگاهی از حقوق والدین و وجوب اطاعت از آنان و نیکی و احسان نسبت به آنان از جمله واجبات و ایمان هر مسلمان است، نه بخاطر اینکه والدین سبب وجود فرزندان هستند و نه بخاطر اینکه والدین در گذشته برای فرزندانشان نیکی و احسان کردند و به خاطر فرزندان زحمات را متحمل شده‌اند و اکنون برای جبران آنهمه احسان و نیکی‌ها بر فرزندان لازم است که معامله به مثل کنند، بلکه بدلیل اینکه خداوند اطاعت آنان را واجب گردانیده است و هرگونه نیکی و احسان را بر فرزندان فرض قرار داده و احسان نسبت به والدین را در کنار عبادت و توحید خود ذکر کرده است. خداوند در قرآن می‌فرماید: ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓاْ إِلَّآ إِيَّاهُ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ ٱلْكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا ﴿٢٤﴾﴾ (اسراء: ۲۳- ۲۴). «پروردگار تو فیصله کرده است که شما سوای او را عبادت نکنید و اینکه در حق والدین احسان و نیکی کنید، هرگاه یکی از والدین یا هر دو به سن پیری رسیدند، هیچگونه سخن ناصواب و تهدید آمیز برای آنان نگوئید بلکه بسیار با ادب برای آنان سخن بگوئید، همواره در حق آنان مطیع و مهربان باشید و بگوئید: پروردگارا! آنطور که آنان در کودکی مرا تربیت کرده‌اند تو نیز آنان را مورد مرحمت قرار بده».

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - کی می‌تواند مت درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟ - پیامبر ﷺ در مورد صداقت چه فرموده است؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (**احترام والدین**) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد، شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته و متن درس جدید را به آوازبلند برای شاگردان می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. معلم متن درس را بالای تمام شاگردان به صورت انفرادی ویا گروهی می‌خواند، سپس در مورد احترام پدر ومادر به اندازه سویه شاگردان توضیحات می‌دهد. معلم به سوال‌های شاگردان پاسخ می‌دهد. معلم شاگردان را به گروه‌ها تقسیم نموده وبه آنها هدایت می‌دهد تا در مورد احترام پدر و ما در باهمد یگر سؤال و جواب نمایند.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم جهت اطمینان خویش از یاد گیری شاگردان آنها با پرسیدن سؤال‌های زیر ارزیابی می کند: - پیامبرﷺ در مورد پدر ومادر چه فرموده است؟ - در مورد پدر ومادر چه آموختید؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا در خانه از پدر مادر شان بخواهند که در مقابل شان چگونه رفتار شود تا رضایت شان حاصل شود.	

درسی سی وسوم

عنوان: حقوق همسایه

صفحه: ٦٧ ٦٨

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- حقوق همسایه را بدانند.
- با حقوق همسایه آشنا شوند.
- حقوق همسایه را در حد توان شان رعایت کنند.
- انگیزه مثبت نسبت به همسایه پیدا کنند.

دانش لازمی:

مسلمان حقوق و آداب همسایگی را می‌داند و می‌پذیرد که همسایه بر همسایه حقوقی دارد که باید رعایت گردد، زیرا خداوند فرموده است: (وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗا وَبِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينِ وَٱلۡجَارِ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡجَارِ ٱلۡجُنُبِ) (النساء: ٣٦). «در حق والدین، خویشاوندان، ایتام، مساکین، همسایه‌ای که خویشاوند است و همسایه‌ای که در کنار خانه است، نیکی و احسان کنید». و رسول اکرم ص می‌فرماید: «جبرائیل همواره درباره رعایت حقوق همسایه مرا وصیت می‌کرد و بحدی تاکید می‌نمود که من فکر می‌کردم همسایه از انسان ارث می‌برد». و می‌فرماید: «هر کس به خدا و معاد ایمان دارد باید همسایه‌اش را اکرام کند». (متفق علیه). در جایی می‌فرماید: «هر کس بر خدا و روز قیامت ایمان دارد، همسایه‌اش را اذیت نکند، و در جایی می‌فرماید: سوگند بخدا مؤمن نیست، سوگند بخدا مؤمن نیست، سوال شد چه کسی یا رسول الله؟ فرمود: کسی که همسایه از شر دست و زبان او در امان نباشد.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، تکرار.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، تصاویر،چارت.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
١٠ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی می‌تواند درس گذشته را به آواز بلند بخواند؟ - کی گفته می‌تواند که پیامبر ﷺ در مورد پدر ومادر چه فرموده است؟ سپس بخاطر ایجاد انگیزه برای درس جدید از شاگردان	

	می‌پرسد خانواده‌های که در کنار ما یا با ما دریک محل زندگی می‌کنند به نام چه یاد می‌شوند؟ بعد از ارزیابی و دریافت جواب عنوان درس جدید را که (حقوق همسایه) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد. معلم متن درس جدید را سه مرتبه به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. سپس به شکل انفرادی درس را بالای آنها می‌خواند. معلم شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می‌کند و ازآنها می‌خواهد تا در مورد حقوق همسایه با هم سؤال و جواب کنند. **ارزیابی:** - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ - همسایه کی را گویند؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس را در کتابچه‌های نوشته وهمچنان در مورد حقوق همسایه از از خانواده شان بپرسند ومعلومات خود را زیاد کنند.	۲۵ دقیقه ۱۰ دقیقه

درس سی و چهارم

عنوان: حقوق بزرگان

صفحه: ٦٩ ٧٠

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- حقوق بزرگان را بشناسند.
- حقوق بزرگان را رعایت کنند.
- حقوق بزرگان را بدانند.
- قدر بزرگان را بدانند و به آنها احترام قایل شوند.

دانش لازمی:

پیامبر ﷺ میفرماید: هرکس احترام بزرگان ما را رعایت نکند و به خردسالان ما شفقت نورزد، از ما نیست. سنن الترمذی، کتاب البر، باب ۱۵

همچنین میفرماید: از مظاهر تجلیل خدا، گرامیداشت مسلمانی است که موی سفید دارد. (سنن ابی داود) کتاب الادب، باب ۲۰.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، گروهی وانفرادی.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، تصاویربزرگان، چارت.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شا گردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - متن درس گذشته را کی می تواند بخواند؟ - چیزهای را که در مورد حقوق همسایه خواندیم کی گفته می‌تواند؟ سپس جهت ایجاد انگیزه برای درس جدید از شاگردان می‌پرسد: کسانی که عمرشان نسبت به ما زیاد تر باشد بنام چه یاد می‌شوند؟ بعد از ارزیابی و دریافت پاسخ عنوان درس جدید را که (حقوق بزرگان) است به خط درشت روی تخته می‌نویسد.	

	شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته ومتن درس جدید را چند مرتبه به آواز بلند برای شاگردان می‌خواند، سپس متن درس را بالای شاگردان به صورت انفرادی می‌خواند بعد از آن در مورد حقوق بزرگان مطابق سویه شاگردان توضیحات بیشتر می‌دهد. بعد ازان شاگردان را به گروه‌ها تقسیم نموده واز آنها می‌خواهد تا در مورد حقوق بزرگان با همدیگر سؤال و جواب نمایند. در اخیر تو ضیح می‌دهد که بر ما لازمی تا هر کسی که از ما بزرگتر است به او احترام کنیم و قدر اورا بدانیم به او سلام دهیم و به سخنان و پند واندرز وی گوش بسپاریم و به پرسش‌های شاگردان پاسخ می‌دهد.	۲۵ دقیقه
	ارزیابی: - پیامبر ﷺ در مورد بزرگان چه فرموده است؟ - ما سخنان بزرگان را.................... - کی می‌تواند متن درس به آواز بلند بخواند؟	۱۰ دقیقه
	کار خانگی: معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس را در کتابچه‌های شان بنویسند.	

درس سی وپنجم

عنوان: آداب مسـجد

صفحه: ۷۱ - ۷۲

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- آداب مسجد را بدانند.
- آداب مسجد را رعایت کنند.
- به مسجد علاقه پیدا کنند.
- به اهمیت مسجد پی ببرند.

دانش لازمی:

پاکیزه نگه داشتن مساجد واجب است

واجب است که مسلمانان در نظافت مساجد بکوشند، و مساجد را از هرنوع پلیدی و نجاست پاک نگه دارند، و از هر آنچه مسلمانان را اذیت می‌کند مانند بوی بد، بلندشدن صدا و اعلام گم شده و امثال آنها محافظت نمایند.

و احادیث زیادی در این باره از رسول خدا ﷺ روایت شده است

امام بخاری و مسلم از حضرت جابر رضي الله عنه روایت کرده اند که می‌فرماید:

«**مَنْ أَكَلَ الثُّومَ وَالْبَصَلَ وَالْكُرَّاثَ فَلا يَقْرَبَنَّ مَسْجِدَنَا، فَإِنَّ الْمَلائِكَةَ تَتَأَذَّى مِمَّا يَتَأَذَّى مِنْهُ الإِنْسَانُ**».

«کسی که سیر و پیاز و تره بخورد به مسجد ما نزدیک نشود؛ زیرا فرشتگان اذیت می‌شوند از آنچه که انسان‌ها اذیت می‌شوند».

چیزهای بدبو که از دهان یا بدن یا لباس انسان به اهل مسجد (نمازگزاران و معتکفین) سرایت نماید و باعث اذیت‌شان شود، این حدیث آنها را در بر می‌گیرد، باید مواظب باشید که به این دستور واجب عمل کنیم و برای تطهیر و نظافت خانه‌های خدا بکوشیم و آنها را با عطرها و گلاب‌ها و امثال‌شان معطر و خوشبو کنیم.

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، گروهی.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، تصویر، مسجد.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقد ماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - پیامبر ﷺ در مورد حقوق بزرگان چه فرموده است؟ - درمورد حقوق بزرگان چه خواندید بیان کنید؟	

۲۵ دقیقه ۱۰ دقیقه	سپس جهت ایجاد انگیزه برای درس جدید از شاگردان می‌پرسد: کی گفته می‌تواند جای را که ما در آن نماز جماعت را می‌خوانیم بنام چه یاد می‌کنند؟ بعد از ارزیابی درس گذشته و در یافت پاسخ سؤال انگیزه ای عنوان درس جدید را که (آداب مسجد) است با خط درشت روی تخته می‌نویسد. متن درس جدید را چند مرتبه برای شاگردان می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. سپس به صورت انفرادی متن درس را بالای آنها می‌خواند بعد ازان در مورد آداب مسجد به شاگردان معلومات و توضیحات بیشتری می‌دهد وآنها را به رعایت کردن آداب مسجد و ادای نماز جماعت در آن تشویق می‌نماید. معلم شاگردان را به گروه‌ها تقسیم می‌کند و از آنها می‌خواهد تا درمورد آداب مسجد با هم دیگر گفتگو نمایند. **ارزیابی:** معلم به خاطر اطمینان خویش از یاد گیری شاگردان آنها را با پرسیدن سؤال‌های زیر ارزیابی می کند: - مسجد جای چیست؟ - کی می‌تواند دعای داخل شدن در مسجد را بگوید؟ - کی می تواند دعای بیرون شدن از مسجد را بخواند؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا در مورد آداب مسجد از امامان مساجد بپرسند.	

درس سی وششم

عنوان: ارزش صحت

صفحه: ۷۳ - ۷٤

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- ارزش صحت را بدانند.
- به ارزش صحت پی ببرند.
- نظافت را رعایت کنند.
- به رعایت نظافت وپاکی علاقه مند شوند.

دانش لازمی:

اسلام بر موضوع بهداشت و نظافت تأکید فراوان کرده و رساترین تعبیر ممکن را در این زمینه، به کار برده و نظافت را جزئی از ایمان و لازمه ایمان معرفی نموده است. در واقع یکی از ویژگی‌های دین اسلام، تشویق انسان به رعایت پاکی در ابعاد گوناگون زندگی است؛ زیرا خواسته ذاتی و فطری هر انسان، دوری از آلودگی‌های جسمی و روحی است. اسلام با قراردادن نظافت در برنامه عبادی فرد مسلمان، انگیزه لازم را در او ایجاد نموده است تا بهداشت و پاکیزگی را رعایت نماید. پیامبر اسلام (صلی الله علیه واله) می فرمایند: « **تَنَظّفُوا بِكُل مَا اسْتَطَعْتُمْ فَإنّ اللّهَ تَعَالَى بَنَى الإسْلاَمَ عَلَى النّظَافَةِ، وَلَنْ يَدْخُلَ الْجَنّةِ إلاّ كُلُّ نَظِيفٍ**»

به هر مقدار که می توانید نظافت را رعایت کنید؛ زیرا خداوند متعال، اسلام را بر پایه نظافت بنا نهاده و هرگز کسی وارد بهشت نمی گردد؛ مگر آنکه پاکیزه باشد.

بنابراین، نظافت و بهداشت در اسلام، تحت نظام خاصی است. به طوری که فرد مسلمان، خود را ملزم می داند بهداشت را امری شرعی و دینی بداند و آن را در هرحال و به طور مستمر رعایت نماید.

خداوند کریم در قرآن مجید برای بهتر و سالم ماندن جسم انسان‌ها دستوراتی فرموده و بوسیله پیامبر گرامی اش محمد مصطفی (ص) به بشریت ارزانی شده است.

قرآن کریم در سوره عبس آیه **۲۴** چنین می‌فرماید:

« فَلْيَنظُرِ الْإِنسَانُ إِلَى طَعَامِهِ »

یعنی آدمی باید به غذایش، خوراکش و به آنچه می‌خورد توجه داشته باشد که از هر نظر پاک و تمیز، حلال، مباح و قابل خوردن باشد و از نظر بهداشت و سلامتی بایستی دقت کافی مبذول دارد که آنچه می‌خورد سالم باشد و چه از نظر ظاهر و چه از نظر باطن آلوده نباشد. حق کسی را نخورد و توجه داشته باشد که چه می‌خورد و به اندازه کافی بخورد و آیا آنچه می‌خورد، خوردنی است؟

روش تدریس: توضیحی، سؤال و جواب.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می‌کند: - کی گفته می‌تواند که مسجد جای چیست؟ - کی می‌تواند دعای داخل شدن درمسجد ار بگوید؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی عنوان درس جدید را روی تخته می‌نویسد. شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته ومتن درس جدید را چند مرتبه به شاگردان می‌خواند واز آنها می‌خواهد تا به تعقیبش تکرار کنند. معلم متن درس را بالای شاگردان به صورت انفرادی می‌خواند سپس در مورد ارزش صحت و نظافت برای شاگردان معلومات بیشتر می‌دهد و آنها به حفظ نظافت و صحت شان تشویق می‌کند. بعد ازان شاگردان به گروه‌ها تقسیم می‌کند و ازآنها می‌خواهد تا درمورد ارزش صحت و تندرستی باهم سؤال و جواب نمایند. در اخیربه پرسش‌های شاگردان پاسخ می‌دهد.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** - پیامبر ﷺ در مورد نظافت چه فرموده است؟ - گی گفته می‌تواند که مراعات نکردن نظافت سبب چه می‌شود؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس را در کتابچه‌های شان بنویسند.	

درس سی وهفتم

عنوان: صلح

صفحه: ۷۵ - ۷٦

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- مفهوم صلح را بدانند.
- به ارزش صلح پی ببرند.
- به آشتی کردن باهم دیگر علاقمند شوند.
- صلح و آشتی را سرمشق زندگی خویش قرار دهند.

دانش لازمی:

خداوند متعال می‌فرماید: **(إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ)** (حجرات: ۱۰). «همانا مؤمنان همه برادرند پس در میان برادران خود اصلاح کنید».

(وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱقۡتَتَلُواْ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا) (حجرات: ۹). «اگر دو گروه از اهل ایمان به همدیگر جنگیدند در میان آنها صلح و آشتی برقرار کنید».

(وَالصُّلْحُ خَيْرٌ) (نساء: ۱۲۸). «همانا صلح و آشتی بهترین عمل است».

الف: صلح افضل‌ترین عمل است

۱۳٦ـ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ ﷺ قَالَ: قَالَ رسول الله ﷺ: أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَفْضَلَ مِنْ دَرَجَةِ الصِّيَامِ وَالصَّلَاةِ وَالصَّدَقَةِ قَالُوا: بَلَى يَا رسول الله قَالَ: إِصْلَاحُ ذَاتِ الْبَيْنِ وَفَسَادُ ذَاتِ الْبَيْنِ الْحَالِقَةُ لَا أَقُولُ تَحْلِقُ الشَّعَرَ وَلَكِنْ تَحْلِقُ الدِّينَ. (ابوداود وترمذي).

از ابودرداء ﷺ روایت است رسول الله ص فرمودند: آیا شما را با خبر نسازم از کاری که پاداش آن از نماز، روزه، زکات بیشتر است؟ صحابه گفتند: آری یا رسول الله! فرمودند: صلح و آشتی دادن در میان مردم است، زیرا اختلاف و عداوت تیغی تراشنده است. نمی‌گویم موها را می‌تراشد بلکه دین را می‌تراشد و نابود می‌کند.

ب: بهترین شخص همان است که در صلح و آشتی سبقت جوید

۱۳۷ـ وَعَنْ أَبی أیوبَ ﷺ: أنَّ رسول الله ﷺ **قَالَ: لا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أنْ يَهْجُرَ أَخَاهُ فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ: يَلْتَقِيَانِ، فَيُعْرِضُ هَذَا، وَيُعْرِضُ هَذَا، وخَيْرُهُما الَّذِي يَبْدَأُ بِالسَّلَامِ. (مُتَّفَقٌ عليهِ).**

از ابو ایوب ﷺ روایت است رسول الله ص فرمودند: برای مسلمان جایز نیست که بیش از سه شب برادرش را ترک کند، که با هم روبرو شوند و از همدیگر روی گردانند و بهتر شان کسی است که به سلام دادن آغاز میکند.

چون سلام دادن از نشانه‌های دوستی و محبت و آشتی است حضرت رسول اکرم ص بهترین شخص همان کس را قرار میدهد که پس از مخاصمت و دشمنی در دادن سلام، صلح و آشتی سبقت می‌جوید.

روش تدریس: توضیحی، سؤال و جواب.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنمای معلم.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - پیامبر ﷺ در مورد نظافت چه فرموده است؟ - مراعات نکردن نظافت سبب چه می‌شود؟ بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (صلح) است با خط درشت روی تخته می‌نویسد.	
۲۵ دقیقه	شاگردان را متوجه کتاب‌های شان ساخته و متن درس را چند مرتبه برای آنها می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. سپس متن درس را بالای شاگردان بصورت انفرادی می‌خواند. بعد از در مورد صلح و آشتی به زبان ساده برای آنها توضیح می‌دهد خوبی‌ها وارزش صلح و آشتی در یک جامعه را برای آنها بیان می کند. معلم شاگردان به گروه تقسیم نموده و از آنها می‌خواهد تا در مورد صلح و آشتی باهم گفتگو کنند. در اخیر به سؤال‌های شاگردان پاسخ می‌دهد.	
۱۰ دقیقه	**ارزیابی:** معلم جهت اطمینان خویش از یادگیری شاگردان آنها را با پرسید سؤال‌های زیر ارزیابی می کند: - کی می‌تواند متن درس را به آواز بلند بخواند؟ - الله ﷻ در مورد صلح چه فرموده است؟ - اسلام ما را به چه تشویق می کند؟ **کار خانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس رادر کتابچه هایشان بنویسند.	

درس سی وهشتم

عنوان: خصلت مسلمان

صفحه: ۷۷- ۷۸

مدت تدریس: یک ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- خصلت‌های یک مسلمان را بدانند.
- با خصلت بعضی از خصلت‌های فرد مسلمان آشنای حاصل کنند.
- به خصلت‌های مسلمانی علاقه مند شوند.
- خصلت‌های نیک را در وجود شان پرورش دهند.

دانش لازمی:

از حضرت انس ﷺ روایت است رسول الله ص فرمودند: هرگاه سه خصلت و عادت در شخصی موجود باشد، لذت و شیرنی ایمان را در می‌یابد اینکه خدا و رسولش از همه کس نزد وی محبوبتر باشند و اینکه شخص را فقط به خاطر خدا دوست بدارد و اینکه زشت پندارد به کفر باز گردد بعد از اینکه خداوند او را از آن نجات داده است، همانگونه که زشت می‌پندارد در آتش انداخته شود.(متق علیه)

عماربن یاسر -رضی الله عنهما- می گوید:

هر کس، سه خصلت داشته باشد، ایمان را در خود جمع کرده است: ۱- عدالت با خود، ۲- سلام دادن به همه، ۳- انفاق، هنگام تنگدستی.

سلام دادن به همه، دلیل تواضع و فروتنی شخص و عدم تکبر وی می‌باشد. زیرا چنین شخصی به کوچک و بزرگ، شریف و وضیع و آشنا و بیگانه، سلام می‌دهد. انسان متکبر کاملاً عکس وی، عمل می کند یعنی به خاطر غرور و تکبر که دارد، سلام هر کسی را جواب نمی‌دهد پس چگونه می تواند به همه سلام دهد؟

روش تدریس: توضیحی، پرسش و پاسخ، تکرار.

مواد ممد درسی: تخته، تباشیر، کتاب رهنما.

جریان تدریس:

مدت تدریس	فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان
۱۰ دقیقه	معلم بعد از انجام فعالیت‌های مقدماتی درس گذشته را ارزیابی می کند: - الله ﷻ در مورد صلح چه فرموده است؟ - اسلام دین چه می‌باشد؟ - اسلام ما را به چه تشویق می کند؟	
۲۵ دقیقه	بعد از ارزیابی درس گذشته عنوان درس جدید را که (خصلت	

۱۰ دقیقه	یک مسلمان) است روی تخته به خط درشت می‌نویسد. شاگردان را متوجه کتاب هایشان ساخته و متن درس را چند مرتبه برای آنها می‌خواند و از آنها می‌خواهد تا به تعقیب وی تکرار کنند. معلم متن درس را بالای شاگردان بصورت انفرادی می‌خواند. سپس در مورد خصلت یک مسلمان که چگونه است و چگونه باید باشد برای شاگردان توضیح می‌دهد و آنها رابه جذب کردن خصلت‌های خوب تشویق می کند.بعد ازان شاگردان به گروه‌ها تقسیم نموده از آنها می‌خواهد تا در مورد خصلت یک مسلمان باهم گفتگو کنند. **ارزیابی:** معلم به خاطر اطمینان خویش از یادگیری شاگردان آنها را ارزیابی می کند: - پیامبر ﷺ در مورد مسلمان چه فرموده است؟ - یک مسلمان دارای کدام خصلت‌ها می‌باشد؟ **کارخانگی:** معلم به شاگردان هدایت می‌دهد تا متن درس را در کتابچه‌های شان بنویسند.	